

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BİREYSEL YENİLİKÇİLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ ¹

Examining Individual Innovativeness Levels Of University Students: Sample Of The Faculty Of Sports Sciences

Doç. Dr. Ali Gürel GÖKSEL

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi / Spor Yöneticiliği Bölümü, Muğla/TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3873-1322>

Dr. Lale YILDIZ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi / Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, Muğla/TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1283-4788>

ÖZET

Araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin bireysel yenilikçilik düzeylerinin incelenmesidir. Araştırmanın örneklem grubunu Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde okuyan ve araştırmaya gönüllü olarak dahil olan 349 (118 kadın, 231 erkek) öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Hurt, Joseph ve Cook (1977) tarafından geliştirilen ve Sarıoğlu (2014) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Bireysel Yenilikçilik Ölçeği" ve araştırmacılar tarafından oluşturulan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde, bağımsız gruplar t-testi ve tekyönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda ortaya çıkan istatistiksel farkın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Tukey çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır. Araştırma sonucunda Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin bireysel yenilikçilik düzeylerinin "sorgulayıcı" kategorisinde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, araştırma kapsamında cinsiyet, yaş, öğrenim görülen bölüm ve öğrenim türü değişkenleri değerlendirilmiştir. Katılımcıların bireysel yenilikçilik düzeylerinde bölüm değişkeninde istatistiksel olarak anlamlı farklılık oluşturduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yenilikçilik, Bireysel Yenilikçilik, Spor Bilimleri, Üniversite Öğrencileri.

ABSTRACT

The research aims to examine the individual innovativeness levels of university students. The sample of the study consists of 349 (118 female, 231 male) students who study at Muğla Sıtkı Koçman University Faculty of Sports Sciences and voluntarily participate in the study. In the research, the "Individual Innovativeness Scale" developed by Hurt, Joseph and Cook (1977) and adapted into Turkish by Sarıoğlu (2014) and the "Personal Information Form" created by the researchers were used as data collection tools. Independent groups t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) were used in the analysis of the data obtained. Tukey multiple comparison test was applied in order to determine from which groups the statistical difference emerged as a result of one-way analysis of variance (ANOVA). As a result of the research, it was determined that the individual innovativeness level of the students of the Faculty of Sports Sciences is in the "questioning" category. In addition, the variables of gender, age, department, and education type were examined within the scope of the study. It was determined that there is a statistically significant difference in the department variable in the individual innovativeness levels of the participants.

Key Words: Innovativeness, Individual Innovativeness, Sport Sciences, University Students.

¹ Bu araştırmanın bir bölümü 25-28 Nisan 2019 tarihleri arasında Antalya'da düzenlenen 2. Uluslararası Herkes İçin Spor ve Wellness Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

1. GİRİŞ

1990'lı yılların sonlarında gerçekleşen değişim ve küreselleşme oluşumlarının etkisiyle teknoloji ve veri akımı hızla yayılmıştır (Erkoç ve Kert, 2013). Söz konusu gelişmelerden kaynaklanan bu ortamda bireyler sürekli bir gelişim ve öğrenme gereksinimi hissetmektedirler. Öğrenme sürecinin gerçekleşmesi için ise kilit nokta içinde yaşanan çağdır ve öğrenme süreci bilginin güncellenmesine zemin hazırlamaktadır (Aykan, Karakuş ve Karakoç, 2019).

İçinde yaşadığımız çağın en önemli nitelikleri arasında insanlara yeniliği aşılması yer almaktadır (Atalay, 2018). Mevcut durumda yenilik, tüm etmenlerin ışığında sosyal, kişisel ve kurumsal anlamda belirgin bir fark ve katma değer yaratır yaratmaktadır (Öztürk ve Summak, 2014). Çağın kazandırdığı yenilik özelliği aynı zamanda, hali hazırdaki bilgilerin artmasına ve bilginin farklı yollardan da bizlere ulaşmasına olanak sağlamaktadır (Erdem ve Akkoyunlu, 2002). Bireylerin kendilerine ulaşan çoğu bilgiye kolayca adapte olabileceğini ifade etsek dahi, onların ekonomi ve teknoloji alanındaki gelişim ve değişimlere adapte olmalarının, sosyo-kültürel alandaki gelişim ve değişimlere göre daha kolay olduğu bilinmektedir.

Bu noktada, gelişim ve değişimlerin tüm toplumlarda ve bireylerde benzer etkiye sahip olmadığını ifade edebiliriz. Yani yeniliklerin benimsenme hızı ve derecesi büyük resme baktığımızda toplumlara göre; küçük resme baktığımızda ise bireylere göre farklılık gösterir diyebiliriz (Rogers, 1983: akt. Kurtipek ve Güngör, 2019).

Erkoç ve Kert (2013) toplumların yenilikleri benimseme isteklerinin ardında sosyal yenilik talebinin yer aldığını ifade etmekte ve sosyal yenileme kavramını, toplumu meydana getiren her bir ferdin yeniliği benimsemesinin bir neticesi olarak tanımlamaktadır. Çeşitli alanlardaki gelişmelerin gerisinde kalmış ve ileriye dönük istekleri konusunda hayal kırıklığına uğramış bireylerde görülen en belirgin ortak özelliğin, toplumsal yeniliği benimsememiş bireyler olduklarını söylemek mümkündür (Kert ve Tekdal, 2012).

1.1.Yenilik ve Yenilikçilik Kavramı

Fikir ve buluşlarla birlikte tüm yeni süreçler, ürünler, hizmetler ve sonuç türleri birer yeniliktir (Hero, Lindfors ve Taatila, 2017). Yenilik kavramı, gelişen görüntü kalitesinin tanıtımından yeni bir oyuncağın tanıtımındaki yaratıcılığa kadar birçok gelişimsel nitelikleri kapsamaktadır (Curtis ve William, 2006: akt. Erkoç ve Kert, 2013). Yenilik, Demiralay ve arkadaşlarına (2016) göre kişinin ve ait olduğu grubun daha öncekinden farklı olarak ifade ettiği faaliyet, fikir ve obje olması; Rogers (1983: akt. Örün, Orhan, Dönmez ve Kurt, 2015)'e göre de benzer olarak kişi ya da toplum tarafından yeni olarak anlaşılan düşünme, faaliyet ya da obje olarak tanımlanmaktadır.

Yenilikçilik kavramı içerisinde değişim ve deneyime müsait olmayı ve gerektiğinde risk altına girebilmeyi barındırmaktadır (Çelik, 2013; Kılıçlı ve Odabaşı, 2010). Tüm bunlardan hareketle yenilikçiliğe ilişkin farklı tanımlar yapılmıştır: Rogers (1995: akt. Adıgüzel, 2012); sosyal sistemdeki kişilerin ya da kurumların yeniliği kısa sürede benimseme düzeyi şeklinde; Nail (1994) eskisinden farklı uygulamaların ve fikirlerin pratiğe döküldüğü süreç olarak; Goldsmith ve Foxall (2003: akt. Adıgüzel, 2012) ise yenilikçilik karşısında kişilerin verdiği dönütler olarak tanımlamaktadır. Braak (2001) tüm tanımlardan hareketle yenilikçilik kavramını farklılaşma talebi şeklinde ifade etmektedir. Hurt, Joseph ve Cook (1977), kişilerin farklılaşma süre zarfında etken öğeler olmaları sebebiyle, kişilerin istekleri doğrultusunda yenilikçiliğin gerçekleşeceğini ifade etmiştir. Gardner (1990: akt. Adıgüzel, 2012) ise yenilikçiliği farklı uygulamaların tecrübe edilmesi ve farklılaşma talebi şeklinde ifade etmektedir. Tüm tanımlardan ve ifadelerden de anlaşılacağı üzere, yenilikçiliğin gelişimi ve benimsenme süresi kişilere bağlı olmakta ve şartlar doğrultusunda şekillenmektedir.

1.2.Bireysel Yenilikçilik Kavramı

İçinde yaşadığımız zamanın getirdiği değişim ve güncel uygulamalarla uyumlu olarak yaşayabilmek adına, bireyler ve bireylerin bir araya gelerek oluşturduğu kurumlar yeniliğe bir gereksinim gözüyle bakmalıdır (Başoğlu ve Edeer, 2017). Fakat tüm bireyler bu gereksinimin beraberinde getirdikleri ile birlikte yaşayamamaktadırlar. Yenilik adına tüm gerekenleri yerine getiren bireylerin nezdinde, ait olduğu yeri, kişiliği bulmak ve kendisinde hali hazırda bulunan yetenekleri ilerletmek hiç bitmeyen bir eylemdir (Gardner, 1990: akt. Yeğin, 2017). Bu konunun ne kadar önemli olduğu gerçeğini, yeniliğin benimsenmesini kolaylaştıran unsurlara ve zorlaştıran engellere yönelik olarak gösterilen araştırma çabaları doğrulamaktadır (Qiao vd., 2014).

Kişilerin tüm yaşamları boyunca kendilerinde bulunan yeteneklerin yalnız bir parçasını kavramış olduklarını ve büyük çoğunluğun bu fırsatı da yakalayamamış olduğunu ifade edebiliriz. Gardner (1990: akt. Yeğin, 2017) bu konuda kişilerin tüm bu süreç karşısında işlerini kesinlikle şansa bırakmayarak kendilerini yetenekleri ile hayat gidişatı arasında olan yarışa hazır tutmaları gerektiğini ve bu yarışta, söz konusu yeteneklerin dışında ümit, merak, öğrenme ve sevme gibi kavramlarla birlikte yürüyeceklerini ifade etmektedir. Bireye yoldaş olacak olan merak ve öğrenme gibi kavramlar yenilik gereksiniminin canlanmasına da vesile olmaktadır.

Bireyler her konuda olduğu gibi, yenilikçiliği benimseme konusunda da birbirlerinden farklılık göstermektedirler (Kılıçer ve Odabaşı, 2010). Buna göre bireyleri birbirlerinden ayıran özelliklerin mizaç, karakter ve kişilik kavramlarında mevcut olduğunu ifade edebiliriz. Kişilik terimi sosyo-kültürel şartlar, coğrafya ve aile gibi faktörleri de içinde barındırmaktadır (Aykan, Karakuş ve Karakoç, 2019). Bireyin gelişiminde, birey ana rahmine düştüğü andan itibaren aile ve sosyo-ekonomik şartların da önemli rol oynadığını ifade etmek mümkündür. Tüm bu süreçlerin sonunda bireyin dünyaya bakış açısı şekillenmektedir. Şekillenen bu bakış açılarının arasında yenilik ve yeniliğe bakış açısı da yer almaktadır.

Pelenk (2017) bireysel yenilikçiliği ilk bakışta farklı şeyleri tecrübe etmeye yürekli olma olarak; benimseme sürecinde ise bir sosyal sistemde kurumların ya da kişilerin bir farklılaşmayı ötekilere oranla daha erken benimseme düzeyi olarak ifade etmektedir. Değişimi benimseme süresine bağlı olarak kişiler farklılık göstermektedirler. Bu yönde oluşturulan sınıflamalarda Rogers (1995: akt. Yenice ve Yavaşoğlu, 2018) kişileri yeniliği benimseme özelliklerine göre 5 ayrı boyutla ele almaktadır; Yenilikçiler, Öncüler, Sorgulayıcılar, Kuşkucular ve Gelenekçiler (Rogers, 1995: akt. Bitkin, 2012; Kılıçer, 2011).

Yenilikçiler, ait oldukları sosyal sistemde cesaretli, tez canlı ve liderlik özelliklerini taşıyan ve içinde bulunduğu ortamda yenilikleri ilk benimseyen kişilerdir. Öncüler yeniliklerden daha önce yararlanmış ve onları daha önce tecrübe etmiş olduklarından dolayı diğer insanlara yol göstermektedirler. Yenilikleri kullanma sürecinde edindiği bilgileri paylaşarak diğer bireylere avantaj ve riskler konusunda rehber olmaktadır. Bu özellikleriyle saygın ve danışman niteliklidirler. Sorgulayıcılar, yeniliklere yönelik olarak daha tedbirli bir tutum göstermekte ve söz konusu yenilik hakkında bilgi toplamadan, uzun uzun bu konu hakkında düşünmeden onu benimsememektedirler (Rogers: 1983; akt. İkiz ve Aşıcı, 2017). Kuşkucular, yenilikler konusunda son derece şüpheli davranmakta ve içinde bulunduğu çoğunluğun yeniliği benimsediğini gördükten sonra ancak o yeniliği benimseyebilmektedirler. Gelenekçiler, yeniliği en son kabullenen sınıftır. Yeniliği diğer bireylerin deneyip olumlu sonuçlara ulaştığını gördükten sonra bu sınıfın yeniliği kabulü gerçekleşmektedir.

Toplumlar bireylerden oluşmaktadır. Bu nedenle toplumlar ancak bireyin kazandığı yenilikçi bakış açısıyla yenilikçi bir kimliğe bürünebilmektedirler (Yeloğlu, 2007). Başlangıçta yeniliği çok az bir kesim kabul etmekte ve bu sayı zamanla artmaktadır (Kılıçer ve Odabaşı, 2010). Tüm bunlardan çıkaracağımız sonuç şudur ki, bireylerin yeniliği benimseme süresi birbirinden farklı olmaktadır ve yeniliğin benimsenme düzeyi ve hızı ile ait olunan gruba sağlanacak olan fayda doğru orantılıdır.

1.3.Eğitim ve Bireysel Yenilikçilik

Yenilikçilik, rekabet noktasında önemli bir artı olmakta ve örgütlerin hayatta kalma konusunda odak noktası haline gelmektedir (Damanpour ve Schneider, 2006; Tellis, Prabhu ve Chandy, 2009). İçinde yaşanılan çevrenin şartlarına daha kolay uyum sağlayan örgütlerde, yaşanabilecek olumsuzlukların önüne daha kolay geçilmektedir. Bu nedenle tüm örgüt üyeleri kendini geliştirmeli ve bu doğrultuda örgüte fayda sağlamalıdır. Bireysel değerler ile kurumsal yenilikçilik arasında önemli bir ilişki olduğu ifade edebilir ve yenilikçiliğin, örgütlerin işleyişlerinden vizyonlarına kadar tüm süreçlerinde önemli bir yeri olduğunu söyleyebiliriz. Kert ve Tekdal (2012) da aynı şekilde kurumun hedefleriyle yenilikçi görüş arasındaki ilişkinin kurulmasında, kurumun yenilikçi kimliğinin köprü konumunda olduğunu ifade etmektedirler.

Bireylerde aranan özellikler içinde yenilikçilik ve problem çözmenin de bulunduğunu ifade etmek mümkündür (Şahin- İzmirli ve Gürbüz, 2017). Temel eğitim anlamında, öğrenciler farklı şartlarda yetkinlik ve yenilikçilik gelişimi konusunda çeşitli görevlere yönelerek yaratıcı çözüm yolları meydana getirebilmelidir (Bencze, 2010; Cropley ve Cropley, 2010; McLellan ve Nicholl, 2011). Yenilikçiliğin eğitim kurumlarında çok daha önemli olduğunu ifade edebiliriz. Özellikle gelecek nesillerimize rehberlik eden öğretmenlerimizin bu becerilerle donanmış olmaları toplumumuzun geleceği için büyük önem arz etmektedir (Şahin- İzmirli ve Gürbüz, 2017). Yenilikçi toplum için öğretmenlerin; yenilikçi öğretmen ve

öğrenciler için ise eğitim sistemi ve politikaların yeniden yapılandırılması şarttır (Konokman, Yokuş ve Yelken, 2016). Bireylerin yenilikçilik algıları ile birlikte bu becerilerin kazandırılabilmesi ve geliştirilebilmesi için, yapılacak olan eğitim-öğretim araştırmalarında yer almaları faydalıdır (Xu ve Chen, 2010). Bu açıdan 21. yy. nitelikleri arasında yer alan yenilikçilik ve problem çözme becerilerinin ve diğer 21. yy. becerileri ile arasındaki ilişkinin açığa çıkarılması, öğretim programları oluşturulurken, ilişkili terimlerin alınması gerekmektedir (Şahin- İzmirli ve Gürbüz, 2017).

Elçi (2011: akt. Konokman, Yokuş ve Yelken, 2016) eğitimde bireylere erken yaşta yenilik, girişimcilik ve yaratıcılık kültürünün aşılmasını gerektiğini ifade etmektedir. Bu sebeple eğitim programlarının bu üç ana konuya uygun hazırlanması, program değerlendirme çalışmalarında yenilikçilik konusuna dikkat edilmesi ve oluşturulan eğitim programlarının yenilikçiliği ilerletmeye bağlı olması büyük önem arz etmektedir (Konokman, Yokuş ve Yelken, 2016). Bir noktada uzlaşmak gerekirse, ülkenin geleceği için eğitim, bireyleri uygun yeteneklerle donatmalıdır (Hero, Lindfors ve Taatila, 2017).

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Mevcut araştırma ile 'yetişkin eğitimi' alanındaki araştırmaların amaç, kapsam ve yöntem açısından durumu analiz edilmeye çalışılmasından dolayı tarama modellerinden biri olan betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelinde, araştırmanın konusu olan durum, kişi ya da nesneye müdahale edilmeksizin mevcut şartlar dâhilinde ve olduğu gibi betimlenmeye çalışılır (Karasar, 2016).

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nin tüm bölümlerine (Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi, Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon) devam eden 1436 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada rastlantısal örnekleme yöntemlerinden ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ulaşılabilirlik ve elverişlilik esasına dayalı olan uygun örnekleme yönteminde araştırmacı, ihtiyaç duyduğu büyüklükteki örnekleme miktarına ulaşmaya kadar en kolay ve ulaşılabilir deneklerden veri toplar (Berg, 2001; Gürbüz ve Şahin, 2015). Mevcut araştırmanın örneklem grubunu çalışmaya gönüllü olarak katılım gösteren 118 kadın, 231 erkek toplam 349 Spor Bilimleri Fakültesi öğrencisi oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri, 18 madde ve 3 alt boyuttan (Değişime Direnç, Fikir Önderliği ve Risk Alma) oluşan 5'li Likert tipi "Bireysel Yenilikçilik Ölçeği (BYÖ)" kullanılarak ölçülmüştür. Hurt, Joseph ve Cook (1977) tarafından geliştirilen ve Sarioğlu (2014) tarafından Türkçe'ye uyarlanan BYÖ, alt boyutları üzerinden değil maddelerin bütünü üzerinden tek bir boyutta değerlendirilmektedir. Bireysel yenilikçilik puanı, pozitif maddelerden alınan toplam puandan negatif maddelerden alınan toplam puanın çıkarılmasıyla elde edilen puana 42 puan eklenmesiyle hesaplanmaktadır. Ölçekten en düşük 14, en yüksek ise 94 puan alınabilmektedir. Buna göre hesaplanan puan 80'in üstünde ise "Yenilikçi", 69- 80 arasında ise "Öncü", 57- 68 arasında ise "Sorgulayıcı", 46 -56 arasında ise "Kuşkucu", ve 46 puanın altında "Gelenekçi" olarak değerlendirilmektedir.

2.4. Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizinde, istatistik paket programı (SPSS 21) kullanılmıştır. Araştırma kapsamında toplanan verilerin, normal dağılım gösterip göstermediği "çarpıklık (skewness)" ve "basıklık (kurtosis)" değerlerinin belirlenmesiyle gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, elde edilen verilerin normallik şartını sağlamasından dolayı katılımcıların sosyo-demografik özelliklerini belirlemek için frekans ve yüzde analizi, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin bireysel yenilikçilik düzeylerini öğrenmek amacıyla t-testi ve tekyönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda ortaya çıkan istatistiksel farkın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır. Verilerin istatistiksel analizlerinde ve yorumlarda, $p < 0,05$ anlamlılık düzeyi dikkate alınmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler

Değişkenler		N	%
Cinsiyet	Kadın	118	33,8
	Erkek	231	66,2
Yaş	18-20 Yaş Arası	128	36,7
	21-22 Yaş	116	33,2
	23 Yaş ve Üzeri	105	30,1
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	70	20,1
	Antrenörlük Eğitimi	79	22,6
	Spor Yöneticiliği	99	28,4
	Rekreasyon	101	28,9
Öğrenim Türü	Normal Öğretim	238	68,2
	İkinci Öğretim	111	31,8
Toplam		349	100

Tablo-1 Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin demografik bilgileri hakkında bilgi vermektedir. Buna göre mevcut çalışmaya 118 (%33,8) kadın, 231 (%66,2) erkek öğrenci katılım göstermiştir. Bu öğrencilerin 128 (%36,7)'i 18-20 yaş aralığında, 116 (%33,2)'sı 21-22 yaş aralığında, 105 (%30,1)'i ise 23 yaş ve üzeri kategoride yer almaktadır. Katılımcıların eğitim aldıkları bölümlere bakıldığında 70 öğrencinin (%20,1) Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, 79 (%22,6) öğrencinin Antrenörlük Eğitimi, 99 (%28,4) öğrencinin Spor Yöneticiliği ve 101 (%28,9) öğrencinin ise Rekreasyon bölümünde eğitim gördüğü anlaşılmaktadır. Son olarak araştırmaya dahil olan öğrencilerin 238 (%68,2)'inin normal öğretim ve 111 (%31,8)'inin ikinci öğretim programlarında eğitimlerine devam ettikleri görülmektedir.

Tablo 2. SBF Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Ölçek Puan Dağılımı

	N	Min.	Max.	\bar{X}	sd	Çarpıklık	Basıklık
Bireysel Yenilikçilik Ölçeği	349	44,00	90,00	65,14	8,49	,517	,127

Tablo-2 araştırmaya katılan Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve ölçeğin puan dağılımı hakkında bilgi vermektedir. Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin BYÖ'den aldıkları puanların aritmetik ortalamasının 65,14 olduğu ve dolayısıyla 57-68 arasında bulunduğu için "Sorgulayıcı" kategorisinde yer aldığı belirlenmiştir. Çarpıklık (,517) ve basıklık (,127) katsayıları incelendiğinde öğrencilerden elde edilen verilerin normal bir dağılım sergilediği görülmektedir. Bu bağlamda katılımcılardan toplanan verilere, parametrik testlerin uygulanmasının mümkün olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 3. SBF Öğrencilerinin Yenilikleri Benimseme Kategorilerine Göre Dağılımları

Benimseme Kategorisi	Puan Aralığı	N	%
Yenilikçi	80 Üstü	16	4,6
Öncü	69-80 Arası	92	26,3
Sorgulayıcı	57-68 Arası	194	55,6
Kuşkucu	46-56 Arası	45	12,9
Gelenekçi	46'dan Az	2	0,6
Toplam		349	100

Tablo-3'e bakıldığında araştırmaya katılan SBF öğrencilerinin yenilikleri benimseme kategorilerine göre dağılımları görülmektedir. Buna göre, SBF öğrencilerinin en çok "Sorgulayıcı" (%55,6) kategorisinde yer aldığı görülmekte; bunu sırasıyla "Öncü" (%26,3), "Kuşkucu" (%12,9), "Yenilikçi" (%4,6) ve "Gelenekçi" (%0,6) kategorileri takip etmektedir.

Tablo 4. Cinsiyet ve Öğrenim Türü Değişkenleri t-Testi Sonucu

Bireysel Yenilikçilik Ölçeği	Cinsiyet	N	\bar{X}	sd	t	p
		Kadın	118	66,38	9,35	1,954
	Erkek	231	64,51	7,97		
Öğrenim Türü	Öğrenim Türü	N	\bar{X}	Ss.	t	p
		Normal Öğretim	238	65,12	8,89	-,069
	İkinci Öğretim	111	65,19	7,62		

p>,05

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin cinsiyet ve öğrenim türü değişkenlerine göre bireysel yenilikçilik ölçeğinden elde ettikleri puanlara bakıldığında (Tablo 4), cinsiyet değişkenine ($p=,052>,05$) ve öğrenim türü değişkenine ($p=,945>,05$) göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 5. Yaş ve Bölüm Değişkenleri ANOVA Testi Sonucu

	Yaş	N	\bar{X}	sd	F	p	Post-Hoc
		20 Yaş ve Altı	128	66,02	7,98	1,478	,230
	21-22 Yaş	116	65,13	9,14			
	23 Yaş ve Üzeri	105	64,10	8,32			
Bireysel Yenilikçilik Ölçeği	Bölüm	N	\bar{X}	sd	F	p	Post-Hoc
	BES Öğretmenliği	70	69,23	8,16	22,083	,000*	BES Öğr. > Rek.
	Antrenörlük Eğitimi	79	59,32	6,43			BES Öğr. > Ant. Eğt.
	Spor Yöneticiliği	99	66,48	7,26			Spor Yön. > Ant. Eğt.
	Rekreasyon	101	65,55	8,49			Rek. > Ant. Eğt.

* $p<,05$

Tablo-5 Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin yaş ve bölüm değişkenine göre bireysel yenilikçilik düzeyleri hakkında bilgi vermektedir. Yaş değişkenine göre katılımcıların bireysel yenilikçilik düzeyleri incelendiğinde; yaş arttıkça öğrencilerin bireysel yenilikçilik puanlarının düşüş gösterdiği belirlenmiştir. Fakat bu düşüşün istatistiksel anlamda farklılık yaratacak düzeyde olmadığı görülmektedir ($p=,230>,05$). Öğrencilerin bireysel yenilikçilik düzeyleri öğrenim gördükleri bölümlere göre incelendiğinde ise; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin Rekreasyon ve Antrenörlük Eğitimi bölümü öğrencilerine göre bireysel yenilikçiliklerinin istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaştığı belirlenmiştir. Ayrıca Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin lehine Antrenörlük Eğitimi bölümü öğrencilerine göre bireysel yenilikçilik puanlarının yüksek olduğu ve bunun istatistiksel açıdan manidar farklılıklar barındırdığı tespit edilmiştir ($p=,000<,05$).

4. TARTIŞMA

Hemen hemen her alanda önde olmanın göstergesi olan ve gelişmiş toplumlarda, stratejik bir kaynak olarak kabul edilen bilgi, teknolojinin sağladığı imkânlarla erişebilir kılınmakta ve toplumsal sorunlarımızın çözümünde kullanılabilir. Böylece, bilginin yenilikçiliğe dönüşümü hızlanmakta ve “yenilikçilik” çağımızın yükselen değerlerinden birisi haline gelmektedir. Son yıllarda alan yazında, bireylerin yenilikleri nasıl algıladıklarını, bu yenilikleri benimseme süreçlerindeki farklılıkları ve nedenlerini açıklamaya yönelik farklı disiplinlerde çalışmalar dikkat çekmektedir. Bu araştırmada, spor bilimleri alanındaki öğrencilerin bireysel yenilikçilik algılarını farklı değişkenlere göre incelemek ve gelecek çalışmalara ışık tutmak amaçlanmıştır.

Araştırma sonucu elde edilen bulgularda; SBF öğrencilerinin, BYÖ puan ortalamasının 65,14 olduğu ve dolayısıyla “Sorgulayıcı” (57-68) kategorisinde yer aldıkları tespit edilmiştir (Tablo 2). Ayrıca SBF öğrencilerinin “Sorgulayıcı” (%55,6) kategorisinden sonra sırasıyla “Öncü” (%26,3), “Kuşkucu” (%12,9), “Yenilikçi” (%4,6) ve “Gelenekçi” (%0,6) kategorilerinde buldukları belirlenmiştir (Tablo 3). Bu bağlamda araştırmaya katılan öğrencilerin, yeniliklere karşı temkinli bir yaklaşım sergiledikleri ve herhangi bir yeniliği kabullenmeden önce yeniliğin toplumda denenmesini bekledikleri söylenebilir. Risk alma konusunda pek de istekli olmayan “Sorgulayıcı” bireyler, toplum içinde aktiftirler ama nadiren liderlik pozisyonunu alırlar ve bir yeniliği kabul süreci “yenilikçi” ve “öncü” bireylere göre daha uzundur (Demir Başaran ve Keleş, 2015). Yine de toplumdaki tüm bireyler kabullenmeden önce harekete geçerler ve toplumun diğer üyeleri ile yakın ilişkiler kurarak birbirlerini etkilerler. Hatta bazen fikir önderlerinin toplum içindeki pozisyonlarını alabilirler (Öztürk ve Summak, 2014). Bireyler arasındaki bu farklılıklar her ne kadar kişilik özellikleri olarak yorumlansa da yaşamlarında bir şekilde spor disiplininin içinde olmuş kişilerin hem rakiplerinden geri kalmamak hem de hedeflerine daha kolay ulaşmak gibi amaçlar ile yeniliğe adapte olmaya daha fazla çabaladıkları düşünülebilir. Bu noktada, sadece kişiliğin spor üzerindeki etkileri değil aynı zamanda sporun kişilik örüntüleri üzerindeki etkileri de söz konusudur. Çünkü sporun, kişileri yeniliğe zorlayan şartları her daim geliştirebilir. Araştırmamız bulgularında yer alan katılımcıların “sorgulayıcı” kategoride olması durumu, bir yeniliği kabullenme biçimlerinin ilk deneyen olmasa bile sona kalan da olmama istekleri ile açıklanabilir. Bu pozisyon onları yeniliğin yayılmasında önemli yapar. Unutulmamalıdır ki, sporda yenilikçilik; yeni bir yönetim, süreç, organizasyon, bakış açısı veya yeni bir spor ürünü gibi birçok farklı açıdan ortaya çıkabilir (Tosun Tunç ve Sevilmiş, 2019). Güngör ve Kurtipek (2020), Spor bilimleri fakültesi öğrencileri üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmada, araştırmamızla benzer

olarak katılımcıların bireysel yenilikçilik ortalama puanlarının “sorgulayıcı” kategoride yer aldığını belirtmişlerdir. Korucu ve Olpak (2015), öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik özelliklerini farklı değişkenler açısından inceledikleri çalışmada, katılımcıların “sorgulayıcı” kategoride bulduklarını ve yeniliklerle birlikte gelen değişime karşı uyum sağlama özelliklerinin diğerlerine oranla daha az olduğunu ifade etmişlerdir. Alan yazında, üniversite öğrencilerini konu alan ve çalışmamız bulguları ile paralellik gösteren farklı araştırmalar da bulunmaktadır (Adıgüzel, Kaya, Balay ve Göçen, 2014; Çuhadar, Bülbül ve Ilgaz, 2013).

Araştırmanın diğer bir sonucunda, öğrencilerin cinsiyet ve öğrenim türü değişkenlerine göre, hem kadın ve erkek öğrenciler arasında hem de normal öğretim ve ikinci öğretim okuyan öğrenciler arasında, BYÖ puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (Tablo 4). Bu noktada, yenilikçilik kavramının kadın erkek ayrımından çok kişisel özellikler, eğitim durumu, sosyo-ekonomik düzey gibi birçok faktörden etkilendiği düşünülebilir. Nitekim öğrenim türü sonucunda sosyolojik, psikolojik ve biyolojik tasniflerden kaynaklanabilir. Othman (2016) Malezya’da öğretmenler üzerinde gerçekleştirdiği çalışmada, yenilikçi kişilik özelliklerini keşfetmeyi amaçlamıştır. Araştırma ölçeğinde yer alan “liderlik, açıklık ve cesaret” faktörlerini vurgulamaktadır. Çalışmada “liderliğin” yenilikçi kültürün ortaya çıkarılmasında, “açıklığın” yenilikçi kültürün kabul edilip öğrenilmesinde, “cesurluğun” ise değişiklik yapma dürtüsünü destekleyerek yenilik arayanların güdülenmesinde önemli olduğunu ifade etmektedir. Alan yazında da öğrencilerin bireysel yenilikçilik özelliklerinin cinsiyete göre değişmediği ancak kültürel ve kişisel faktörlerden etkilenebildiğini belirten farklı araştırma bulguları dikkat çekmektedir (Yapıcı ve Kaya, 2020; Demir Başaran ve Keleş, 2015; Rogers ve Wallace, 2011).

Bunun yanı sıra, SBF öğrencilerinin yaş değişkenine göre BYÖ’den aldıkları ortalama puanlar incelendiğinde, yaş yükseldikçe bireysel yenilikçilik düzeyinin düştüğü ancak bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir (Tablo 5). Bu durumun, gruplar arası yaşların birbirine yakın olmasından, genel olarak katılımcıların ilk yetişkinlik döneminde bulunmasından ve belli fizyolojik/psikolojik özelliklerin ağırlaştığı ortak dönem özelliklerinden kaynaklandığı söylenebilir. Özellikle genç nüfusun yenilikçi davranışları kazanmalarının, toplumların çağdaşlaşma yolunda ne kadar önemli bir kriter olduğu bilinmektedir (Haelermans ve Blank, 2012). Ülkemizde yaklaşık 12 milyon genç nüfusun olduğu düşünüldüğünde bu önem daha da artmaktadır. 15-24 yaş arasındaki bireylerin etkililiği/verimliliği ve hayatlarındaki en enerjik dönemi yaşıyor olmaları, onları “yenilikçilik” fikri bakımdan doğru yönlendirildiği takdirde daha pozitif daha yeterli konuma taşıyabilir. Günümüzde Z kuşağı (1995-2010) olarak adlandırılan genç grubun, internet başında kaliteli zaman geçirerek kullandığı teknoloji, onlara vizyon, iletişim ve kişisel gelişim ortamı sağlayabilmektedir. Mahat, Ayub ve Wong (2012), öğretmen adayları üzerine yaptıkları çalışmada, bireysel yenilikçilik puanlarının öğrencilerin yeni bir şeyi deneme ve onu gelecekte kullanma niyetleri üzerine etkisini incelemişlerdir. Yeni teknolojiyi keşfetmeyi ve denemeyi seven öğrencilerin bireysel yenilikçilik puanlarının da yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Bunun yanı sıra, Çetin & Bülbül (2017), okul yöneticilerinin teknostres algıları ile bireysel yenilikçilik özellikleri arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmalarında, bireysel yenilikçilik ile tekno-karmaşa arasında düşük düzeyde negatif ve anlamlı bir ilişki olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca, yaş değişkeni dikkate alındığında, 31-35 yaş arasındaki okul yöneticilerinin bireysel yenilikçilik düzeylerinin, 41-45 yaş arasındaki okul yöneticilerinin bireysel yenilikçilik düzeylerinden daha yüksek olduğuna dikkat çekmektedirler. Yaş ortalamasının düştükçe yenilikçiliğe direnç durumunun azalması çalışmamızla benzerlik gösteren bir noktadır.

Elde edilen diğer bir bulguda, katılımcıların öğrenim gördükleri bölüme göre, BYÖ’den aldıkları ortalama puanlar incelenmiştir. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik düzeylerinin Rekreasyon ve Antrenörlük eğitimi bölümü öğrencilerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olduğu tespit edilmiştir. Bu farklılık, öğretmen adaylarının daha yüksek ortalama puana sahip olmasından kaynaklanmaktadır (Tablo 5). Ülkemizde Spor Bilimleri Fakültelerinin öğretmenlik bölümü öğrencileri, diğer bölümlere göre daha yüksek akademik ve sportif başarılarla sahip öğrenciler arasından belirlenmektedir. Bu durum öğretmen adaylarının, mesleklerine karşı daha istekli davranmalarını, dolayısıyla yenilikçiliğe yönelik daha yüksek puana sahip olmalarını açıklayabilir. Çünkü, günümüzde öğretmenler, mesleki gelişimlerine yönelik öğrencilerine rekabet gücü sağlayacak yeni fikirleri ve teknolojiyi araştıran, onlara bilgi ve liderlik anlamında motivasyon sağlayabilen bir yapıda olmaya zorlanmaktadır. Araştırma sonuçları mevcut alan yazınla karşılaştırıldığında, farklı disiplinlerde yürütülen çalışmalarda da bulgularımız ile örtüşen sonuçlara ulaşılmış ve öğretmen adaylarının yenilikçi özelliklere

sahip olduğu belirlenmiştir (Yenice ve Tunç, 2019; Mühlhim, 2018; Olpak, Arıcan ve Baltacı, 2018). Adıgüzel ve diğ. (2014) öğretmen adayları üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmada, katılımcıların Bireysel Yenilikçilik düzeylerinin “sorgulayıcı” kategoride ve öğrenmeye ilişkin tutum düzeylerinin yüksek olduğunu ayrıca bireysel yenilikçilik düzeyleri ile öğrenmeye ilişkin tutum düzeyleri arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğunu ifade etmişlerdir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak, SBF öğrencilerinin bireysel yenilikçilik düzeylerinin orta düzeyde ancak gelişime açık olduğu söylenebilir. Sporun içerisinde yer alan öğrencilerin toplumda yüksek eğitilmiş, saygın, yeniliklere karşı tutumları ile rol model olan, teknolojik araçları etkin bir şekilde kullanan, fikir lideri ve vizyon sahibi bireyler olmalarını sağlamak amacıyla, kişisel gelişime yönelik etkinlikler planlanabilir. Üniversite öğrenimleri süresince, Antrenörlük Bölümü öğrencilerinin, spor ortamında inovasyon olarak nitelendirilebilecek yenilikleri takip etmeleri sağlanmalıdır. Özellikle liderlik davranışlarını kazanmaları beklenen Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinin de yenilikçilik düzeylerini artırmaları amacıyla çok yönlü seminerler düzenlenebilir. SBF öğrencileri ile ilgili alan yazında pek fazla yer almayan “Bireysel Yenilikçilik” konusunun, spora sağlayabileceği katkılarının daha net ortaya konulması amacıyla disiplinler arası araştırmalara yer verilmelidir. Bunun yanı sıra nitel çalışmalar ile SBF öğrencilerinde hangi nedenlerin yenilikçiliği engellediği tespit edilerek, ihtiyaç duyulan noktalarda gerekli destek sağlanabilir.

KAYNAKÇA

Adıgüzel, A. (2012). The Relation Between Candidate Teachers' Moral Maturity Levels and Their Individual Innovativeness Characteristics: A Case Study of Harran University Education Faculty. *Educational Research and Reviews*, 7(25), 543-547.

Adıgüzel, A., Kaya, A., Balay, R. & Göçen, A. (2014). Öğretmen Adaylarının Bireysel Yenilikçilik Özellikleri ile Öğrenmeye İlişkin Tutum Düzeyleri. *Milli Eğitim*, 43(204), 135-154.

Akçöltekin, A. (2017). Lise Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Algıları ile Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 23-37.

Atalay, A. (2018). Level of Individual Innovation of Employees of Provincial Directorate of Youth Services and Sports. *Electronic Turkish Studies*, 13(10), 87-108.

Aykan, E., Karakuş, G. & Karakoç, H. (2019). The Effect of University Students' Individual Innovation and Lifelong Learning Trends on Entrepreneurship Orientation. *Sustainability*, 11(22), 6201.

Berg, B. L. (2001). *Qualitative Research Methods For The Social Sciences*. Boston, MA: Allyn & Bacon.

Baer, M., Evans, K., Oldham, G. R. & Boasso, A. (2015). The Social Network Side of Individual Innovation: A Meta-Analysis and Path-Analytic Integration. *Organizational Psychology Review*, 5(3), 191-223.

Başoğlu, M. & Edeer, A. D. (2017). X ve Y Kuşağındaki Hemşirelerin ve Hemşirelik Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik Farkındalıklarının Karşılaştırılması. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(4), 77-84.

Bencze, J. (2010). Promoting Student-Led Science and Technology Projects in Elementary Teacher Education Entry into Core Pedagogical Practices Through Technological Design. *International Journal of Technology and Design Education*, 20(1), 43-62.

Bitkin, A. (2012). Öğretmen Adaylarının Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ile Bilgi Edinme Becerileri Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi, Harran Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Şanlıurfa.

Braak, J. (2001). Individual Characteristics Influencing Teachers' Class Use of Computers. *Journal of Educational Computing Research*, 25(2), 141-157.

Cropley, D. & Cropley, A. (2010). Recognizing and Fostering Creativity in Technological Design Education. *International Journal of Technology and Design Education*, 20(3), 345-358.

Curtis, R. C. & William, W. W. (2006). *Innovation: The Five Disciplines for Creating What Customers Want*. New York: Crown Business.

- Çelik, K. (2013). The Relationship Between Individual Innovativeness and Self-Efficacy Levels of Student Teachers. *International Journal of Scientific Research in Education*, 6(1), 56-67.
- Çetin, D. & Bülbül, T. (2017). Okul Yöneticilerinin Teknostres Algıları ile Bireysel Yenilikçilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 1241-1264.
- Çuhadar, C., Bülbül, T. & Ilgaz, G. (2013). Öğretmen Adaylarının Bireysel Yenilikçilik Özellikleri ile Teknopedagojik Eğitim Yeterlikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 12(3), 797-807.
- Damanpour, F. & Schneider, M. (2006). Phases of The Adoption of Innovation: Effects of Environment, Organization and Top Managers. *British Journal of Management*, 17(1), 215-236.
- Demir Başaran, S. & Keleş, S. (2015). Yenilikçi Kimdir? Öğretmenlerin Yenilikçilik Düzeylerinin İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H.U. Journal of Education)*, 30(4), 106-118.
- Demiralay, R., Bayır, E. A. & Gelibolu, M. F. (2016). Öğrencilerin Bireysel Yenilikçilik Özellikleri ile Çevrimiçi Öğrenmeye Hazır Bulunuşlukları İlişkisinin İncelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 161-167.
- Elçi, Ş. (2011). *Gelecek İçin Eğitim Programları ve Politikaları*. TED (Ed.), Uluslararası Eğitim Forumu II: Eğitimde İnovasyon İçinde. Ankara: İşkur Matbaacılık Kağ. San. ve Tic. Ltd. Şti.
- Erdem, M. & Akkoyunlu, B. (2002). Information Literacy Skills and Characteristics of Learning Environments on Equipping Students with These Skills. *J. Qafqaz Univ*, 1(9), 25-42.
- Erkoç, M. F. & Kert, S. B. (2013). A Comparative Study on Entrepreneurship Tendencies and Individual Innovativeness Perceptions of Pre-Service Teachers. *International J. Soc. Sci. & Education*, 3(4), 1085-1097.
- Gardner, J. W. (1990). *Yenilikçi Birey Zinde Toplum* (Özalp, Ş. & Seçim, H. Çev.). İstanbul: İlgı Yayıncılık.
- Goldsmith, R. E. & Foxall, G. R. (2003). *The Measurement of Innovativeness*. In L. V. Shavinina (Ed.), *The International Handbook on Innovation*. Oxford: Elsevier Science Ltd.
- Güngör, N. B. & Kurtipek, S. (2020). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyinin Dijital Okuryazarlığa Etkisinin Yapısal Eşitlik Modeli ile İncelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 17(2), 756-767.
- Gürbüz, S. & Şahin, F. (2015). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri: Felsefe Yöntem-Analiz*. Ankara: Seçkin.
- Haelermans, C. & Blank J. L. T. (2012). Is A Schools' Performance Related to Technical Change? A Study on The Relationship Between Innovations and Secondary School Productivity. *Computers & Education*, 59, 884-892.
- Hero, L. M., Lindfors, E. & Taatia, V. (2017). Individual Innovation Competence: A Systematic Review and Future Research Agenda. *International Journal of Higher Education*, 6(5), 103-121.
- Hurt, H. T., Joseph, K. & Cook, C. D. (1977). Scales for The Measurement of Innovativeness. *Human Communication Research* 4(1), 58-65.
- İkiz, F. E. & Asıcı, E. (2017). The Relationship between Individual Innovativeness and Psychological Well-Being: The Example of Turkish Counselor Trainees. *International Journal of Progressive Education*, 13(1), 52-63.
- Karahan, M. & Patır, S. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik Kapasitelerinin Belirlenmesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(13), 42-58.
- Karasar, N. (2016), *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler*. 30. Basım. Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.
- Kert, S. B. & Tekdal, M. (2012). Comparison of Individual Innovativeness Perception of Students Attending Different Education Faculties. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 11(4), 1150-1161.

- Kılıçer, K. & Odabaşı, H. F. (2010). Bireysel Yenilikçilik Ölçeği (BYO): Türkçe'ye Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(38), 150-164.
- Kılıçer, K. (2011). Individual Innovation Profiles of Computer and Instructional Technology Teacher Candidates. Unpublished PhD Thesis, Anadolu University, Institute of Educational Sciences, Eskişehir.
- Konokman, G. Y., Yokuş, G. & Yelken, T. Y. (2016). Yenilikçi Materyal Tasarlamının Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yenilikçilik Düzeylerine Etkisi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(3), 857-878.
- Korucu, A. T. & Olpak Y. Z. (2015). Öğretmen Adaylarının Bireysel Yenilikçilik Özelliklerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 5(1), 111-127.
- Kurtipek, S. & Güngör, N. B. (2019). Individual Innovation: A Research on Sports Manager Candidates. *Journal of Education and Learning*, 8(1), 264-271.
- Mahat, J., Ayub, A. F. M. & Wong, S. L. (2012). An Assessment of Students' Mobile Self-Efficacy, Readiness and Personal Innovativeness Towards Mobile Learning in Higher Education in Malaysia. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 64, 284-290.
- McLellan, R. & Nicholl, B. (2011). If I Was Going to Design A Chair, The Last Thing I Would Look at Is A Chair'. Product Analysis and The Causes of Fixation in Students' Design Work 11-16 Years. *International Journal of Technology and Design Education*, 21(1), 71-92.
- Mülhim, M. A. (2018). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi: Bartın Üniversitesi Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Nail, A. H. K. (1994). Managerial Innovation in the Civil Service in Jordan: A Field Study. *Journal of Management Development*, 13(9), 52-60.
- Olpak, Y., Arıcan, M. & Baltacı, S. (2018). Öğretmen Adaylarının Öğrenme Yaklaşımlarının ve Bireysel Yenilikçilik Özelliklerinin Akran Öğretime Yönelik Memnuniyetlerine Etkisi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 525-551.
- Othman, N. (2016). Exploring the Innovative Personality Characteristics Among Teachers. *International Education Studies*, 9(4), 1-8.
- Örün, Ö., Orhan, D., Dönmez, P. & Kurt, A. A. (2015). Öğretmen Adaylarının Bireysel Yenilikçilik Profilleri ve Teknoloji Tutum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 65-76.
- Öztürk, Y. Z. & Summak, M. S. (2014). Examination of The Individual Innovativeness of Primary School Teachers. *International Journal of Science Culture and Sport*, 1(1), 844-853.
- Pelenk, S. E. (2017). The Effect of Individual Innovative Behaviors on Individual Business Performance: A Research on Technology Workers. *Joep: Journal of Emerging Economics and Policy*, 2(2), 2-14.
- Qiao, S., Li, X., Stanton, B., Zhou, Y., Shen, Z. & Tang, Z. (2015). Individual Attitudes Toward Innovation, Occupational Stress and Social Support for Work Among HIV Health Care Providers in Southwest China. *Implementation Science*, 10, A24 doi:10.1186/1748-5908-10-S1-A24
- Rogers, E. M. (1995). *Diffusion of Innovations* (Fifth Edition). New York: Free Press.
- Rogers, R.K. & Wallace, J. D. (2011). Predictors of Technology Integration in Education: A Study of Anxiety and Innovativeness in Teacher Preparation. *Journal of Literacy and Technology*, 12(2), 29-61.
- Sarıoğlu, A. (2014). Bireysel Yenilikçilik Ölçeğinin Hemşirelikte Geçerlik ve Güvenirliği. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Şahin-İzmirli, Ö. & Gürbüz, O. (2017). Öğretmen Adaylarının Bireysel Yenilikçilik Durumları ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Örneği. *SDU International Journal of Educational Studies*, 4(1), 29-43.
- Tellis, G. J., Prabhu, J. C. & Chandy, R. K. (2009). Radical Innovation Across Nations: The Preeminence of Corporate Culture. *Journal of Marketing*, 73(1), 3-23.

- Tırpan, M. S. & Gençer, R. T. (2018). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik ve Genel Öz Yeterlilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 15(4), 2144-2158.
- Tosun-Tunç, G. & Sevilmiş, A. (2019). Sporda İnovasyon: Bir derleme çalışması. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 39-46.
- Xu., Z., & Chen., H. (2010). Research and Practice on Basic Composition and Cultivation Pattern of College Students' İnnovative Ability. *International Education Studies*, 1(2), 51-55.
- Yapıcı Ü.İ. & Kaya S. (2020). Biyoloji Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeylerinin İncelenmesi (Diyarbakır İli Örneği). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(73), 348-362.
- Yeğin, H. İ. (2017). İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri. *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(4), 239-262.
- Yeloğlu, H.O. (2007). Innovation and Creativity Discussions in Organization, Individual and Group Context. *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 7(1), 133-152.
- Yenice, N. & Tunç, G. A. (2019). Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ile Bireysel Yenilikçilik Düzeylerinin İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(2), 753-765.
- Yenice, N. & Yavaşoğlu, N. (2018). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ile Bireysel Yaratıcılıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi*, 14(2), 107-128.
- Yuan, F. & Woodman, R. W. (2010). Innovative Behavior in The Workplace: The Role of Performance and Image Outcome Expectations. *Academy of Management Journal*, 53(2), 323-342.